

Op hoe sluwē manier de menschen, die medicijnen machtig willen worden, te werk kunnen gaan, leeren wij uit een waarschuwing in het *Pharm. Weekbl.* van 16 Augustus. Een 30-jarige zenuwlijder maakt de apotheken van Gelderland en Utrecht onveilig door zich voor te doen als arts of semi-arts; en door zelf recepten voor te schrijven — soms vöorgevende, dat die voor andere personeñ bestemd zijn — tracht hij zich allerlei narcotica, slaapmiddelen en aphrodisiaca te verschaffen. Hij speelt zijn rol met veel talent, en weet zich door het citeeren van scheikundige en geneeskundige werken voor een echten dokter te doen doorgaan.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

SOLUTIO ADRENALINI BIJ ASTHMA BRONCHIALE.

Naar aanleiding van de mededeeling van collega WEIJER een kleine opmerking. Collega WEIJER beveelt adrenaline aan als middel om den benauwdheidstoestand bij asthma op te heffen. Ten zeerste kan ik mij daarmede vereenigen. Waar echter dr. WEIJER geen gewag maakt van een kleine onaangenaamheid, die soms dezen of genen collega van het middel zou kunnen doen afschrikken, wil ik die er volledigheidshalve bij vermelden.

Mevrouw X., 43 jaar, sedert jaren lijdend aan asthma bronchiale. Nu in het climacterium zijn de bezwaren geringer, doch af en toe nog een aanval. 26 September 1912 inspuiting met 1 gram sol. adrenalini $\frac{1}{1000}$ (P. D. en C⁰). Het middel helpt afdoende, doch terstond na de inspuiting *hevig hartkloppen, met polsversnelling en tumultueuse hartsactie*. 27 September wederom inspuiting, 7 Januari 1913 en 12 Januari 1913 hetzelfde. Telkens op die data versnelde en vermeerderde hartswerking na de inspuiting.

Mejuffr Y., sedert jaren lijdend aan asthma bronchiale; ook tusschentijds lange perioden van bronchitis. Steeds veel hoesten. 23 Maart 1913 hevige asthma-aanval. Adrenaline-inspuiting 1 cM³ $\frac{1}{1000}$ (P. D. en C⁰). Na de inspuiting wordt patiënt dadelijk bleek, wat angstig. Zij krijgt hevige hartkloppingen, de pols jaagt; patiënte is aan flauwvallen toe. Spoedig daarop herstelt patiënte zich. De aanval is gecoupeerd.

De heer Z., 40 jaar; van een lange reis uit Rusland komend, heeft patiënt bronchitis en asthma. 12 Mei 1913, inspuiting met adrenaline als bij de vorige patiënte. Patiënt voelt zich dadelijk na de inspuiting vervelend en eigenaardig; wat angstig; heeft hartkloppingen; de pols is snel en groot. Tien minuten na de inspuiting verdwijnen die verschijnselen. De benauwdheid is verdwenen.

Het was mij er om te doen om nadruk te leggen op de verschijnselen van het circulatie-apparaat. De hartkloppingen, de tumultueuse hartswerking, het gevoel van onmacht en angst zag ik dus gepaard gaan in meer of mindere mate met de inspuiting van adrenaline.

Waar echter op het niet gevaarvolle der bijnierextractinspuitingen steeds gewezen werd, maakte ook ik mij niet beangst over de schijnbaar alarmeerende verschijnselen, die van zeer voorbijgaanden aard bleken. Dit nu ter aanvulling van het stukje van collega WEIJER.

's-Gravenhage, 13 Augustus 1913.

Dr. J. LANKHOUT.

ACUUT SPONTAAN SYMMETRISCH GANGREEN.

Geachte Redactie!

Mag ik naar aanleiding van bovengenoemde casuïstische mededeeling van den heer H. TIMMER in het vorige *Tijdschrift*, een klein gedeelte van uw plaatsruimte vragen?

Op bldz. 479, 4de alinea, noemt de heer TIMMER als oorzaak van gangreen ook : „het gangreen, dat men ziet optreden bij verzwakte personen, die langen tijd achtereen aan de koude zijn blootgesteld, zooals de soldaten in den Balkanoorlog (*Gefäss-paralytisches Kältengangrän* von WIETING)“.

Alvorens de meening ingang zou kunnen vinden, dat deze door WIETING geconstrueerde oorzaak mogelijk is, wilde ik opmerken, dat hij het naar alle waarschijnlijkheid in deze bij het verkeerde einde heeft, althans een bijzaak voor hoofdzaak aanziet. Een groot aantal van dergelijke gangreengevallen (ongeveer 150, waarvan een 120-tal nauwkeurig) zijn door mij bij het verblijf van de Nederlandsche Ambulance te Tschorloe waargenomen en bestudeerd. *Met een hoogst enkele uitzondering (en daar is het nog twijfelachtig of de patiënten juiste opgaven doen), gaat altijd een aanval van typische cholera, of in den choleratijd vallende, dysenterie of diarthee vooraf, meestal een zeer bepaald aantal dagen, terwijl een 40-tal werden waargenomen in het begin van het reconvalescentie-tijdperk van typhus abdominalis.*

Verder bevestigen vele gevallen, waar wél hiervan, doch nooit van uitputting, noch van koude ooit sprake is geweest, mij in mijne meening, dat WIETING naast onvoldoende anamnesen te weinig aandacht aan het eigenlijke aetiologische moment heeft gewijd en op grond van een bijkomende omstandigheid een nieuw ziektebeeld maakte. Eerlang hoop ik, wanneer mijn materiaal is uitgewerkt, uitvoeriger de uitkomsten ervan mede te deelen en hem uitvoerig te wederleggen.

Dat dit eigenaardige symmetrische gangreen aan de zijde der Turken en aan den Bulgaarschen kant, in denzelfden tijd vallend, van denzelfden aard is geweest, valt natuurlijk niet te betwijfelen, gezien ook het feit dat aan beide zijden de cholera hevig gewoed heeft terzelfder tijd. Dat er ook wel bijkomstige omstandigheden waren, evenzeer.

Amsterdam, 17 Augustus 1913.

A. WELCKER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

HAMBURG. — **Het Rad-Lo proces.** De fabrikant, die valschelijk had beweerd, dat bij de bevalling onzer Koningin van zijn kwakzalversmiddel was gebruik gemaakt, en daarvoor op een aanklacht van prof. KOUWER door een der strafkamers te Berlijn tot 600 mark boete was veroordeeld, schijnt deze schade wel van de winst van zijn middel te kunnen afschrijven, want hij is voortgegaan met het verspreiden van zijn leugen. Opnieuw door prof. KOUWER aangeklaagd, werd hij door het schepengerecht te Hamburg vrijgesproken, omdat in de bewering niet met name van den klager was gewag gemaakt. Maar de strafkamer heeft dit vonnis vernietigd en den fabrikant tot twee weken gevangenisstraf veroordeeld (*Allg. med. Centralz.*). Op deze wijze kan de zaak zich wel rekken totdat de gelukkige moeder van 1909 op voorspoedige wijze, zonder hulp van Rad-Lo, tot grootmoeder promoveert.

LONDEN. — **Ongewenschte massage.** Het adverteeren van gelegenheden voor onbehoorlijke samenkomsten als inrichtingen voor massage, manicure of elektrische behandeling heeft te Londen zulk een omvang aangenomen, dat de County Council heeft besloten, zich tot het Parlement te wenden met verzoek om machtiging, om het oprichten van inrichtingen voor de genoemde therapeutische doeleinden afhankelijk te stellen van een vergunning en ook een toezicht daarop in te stellen (*Brit. med. Journal*).